

TÁRSASÁGI ÜGYEK

A Magyar Nyelvtudományi Társaság 2023. évet záró közgyűlése

1. A Magyar Nyelvtudományi Társaság 2024. február 27-én az ELTE BTK Kari Tanácsstermében tartotta meg a 2023. évet záró közgyűlését.

2. Juhász Dezső elnök üdvözölte a megjelenteket, majd megnyitotta a közgyűlést. Tájékoztattott arról, hogy a Társaság 2024. február 20-án 15:00 órára összehívott közgyűlése a megjelent rendes tagok számára tekintettel – mely a teljes tagság felét nem érte el – határozatképtelen volt, ezért került sor a jelen (megismételt) közgyűlés összehívására. Megállapította, hogy az alapszabály vonatkozó rendelkezése értelmében a megismételt közgyűlés a tagok számára tekintet nélkül – de legalább öt szavazásra jogosult tag jelenlétében – határozatképes, ennek megfelelően a jelen közgyűlés megtartható és határozatképes.

Az elnök ismertette az előzetesen is meghirdetett napirendet, melyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. Juhász Dezső tájékoztattott arról is, hogy a szakosztályok és tagozatok működési rendjére vonatkozóan javaslat érkezett Mikesy Gábortól, ezt a következő választmányi ülésen fogják tárgyalni. Elnökként felkérte Németh T. Enikő egyetemi tanárt, hogy tartsa meg „Kint vagyunk a szemétkosárból?” Fejezetek a magyar pragmatikai kutatások történetéből című közgyűlési előadását.¹

3. Az előadás elhangzása után Farkas Tamás főtitkár terjesztette elő jelenését a Társaság legutóbbi rendes közgyűlése óta eltelt időszakról.

Tisztelt Közgyűlés!

1. A Magyar Nyelvtudományi Társaság a legutóbbi rendes közgyűlése, azaz 2023. március 24. óta eltelt időszakban egy rendkívüli közgyűlést és – ideértve a jelen közgyűlést előkészítő 2024. januári alkalmat is – két választmányi ülést tartott.

A 2023. június 28-án megtartott rendkívüli közgyűlés fő célja – az azt megelőző rendes közgyűlés egyes témáit megismételve – az Alapszabály módosítása és a részleges tisztújítás voltak. Ennek részleteiről a Magyar Nyelv folyóirat őszi számában tájékoztattuk a tagságot.² Az elfogadott és a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt új Alapszabályt a részleges tisztújítás eredményével együtt benyújtottuk a Fővárosi Törvényszéknek, mely a változások bejegyzéséről 2023. december 7-i keltezéssel tájékoztattott.

A 2023. december 5-én megtartott választmányi ülés fő témáit a Társaság működésének megszokott, illetve a jövőre vonatkozó kérdései jelentették. Utóbbiak kapcsán szó esett a felolvasóülések szervezésének rendjéről, a Társaság Facebook-oldalának elindulásáról³ és arról, hogy ide várjuk a Társaság által szervezett eseményekről szóló híreket

¹ L. folyóiratunk következő számában.

² L. Magyar Nyelv 119. 2023: 367–370. <https://doi.org/10.18349/MagyarNyelv.2023.3.367>

³ Elérhetősége (az oldalon való regisztrálás nélkül is): <https://www.facebook.com/nyudtars>

és beszámolókat.⁴ A közgyűlésen kiadandó díjak kérdése mellett egy új, az alkalmazott nyelvészet területén végzett kutatásokat elismerő társasági díj megalapításának javaslatát tárgyalta és támogatta a választmány. A társasági folyóiratok megjelenéséről szóló beszámolók és tagfelvétel zárta az ülést.

A 2024. január 30-án tartott választmányi ülés fő témáit a közgyűlés előkészítése, a díjakra javaslatot tevő, valamint a megemlékezési bizottság előterjesztéseinek elfogadása képezte, és tagfelvétel zárta.

2. A Társaság szakosztályainak és tagozatainak munkájáról az alábbiakban adok számot.

a) A 2023. év során a Társaság 17 felolvasóülést, illetve kerekasztalt tartott Budapesten. A rendezvények közül 4 az Általános nyelvészeti szakosztály, 2 a Finnugor szakosztály, 2 az Idegen nyelvi szakosztály, 9 a Magyar nyelvi szakosztály szervezésében valósult meg. Több jubiláló tagtársunkat is a felolvasóülések alkalmával köszöntöttük. A kerekasztalok témaköreit a tudománykommunikáció útjai és elágazásai, az Ómagyar Mária-siralom, az őstörténet kutatásának legújabb eredményei, valamint a jubiláló Anyanyelv-pedagógia folyóirat szolgáltatta. Az előadások jelenléti formában és online is követhetők voltak.

b) A Társaság tagozatai ugyancsak aktívan tevékenykedtek.

A Magyar tanári tagozat a tavalyi év folyamán is több tanulmányi versenyt szervezett (kísérőprogramokkal együtt), társszervezők és támogatói közreműködésével: 5–8. osztályos tanulók számára a XXVI. Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási versenyt (döntője: KRE, Budapest, 2023. máj. 20.), a középiskolás korosztálynak a XII. Eötvös József középiskolai szónokversenyt (döntője: ELTE, Budapest, 2023. ápr. 1.), az egyetemi hallgatók számára pedig a XI. Országos anyanyelvtanítási versenyt (EKKE, Eger, 2023. ápr. 20–21.). A versenyeken több ezer tanuló, kísérő és szervező vett részt, akik több száz intézményt képviseltek. Társszervezője volt a Tagozat a VIII. Vályi András anyanyelv-pedagógiai konferenciának is (online, 2023. dec. 9.), melynek témaköre a társas tanulás lehetőségei köré szerveződött. A Tagozat a megszokott módon és színvonalon gondoskodott a 15. évfolyamába lépett Anyanyelv-pedagógia online folyóirat megjelenéséről, illetve honlapjának működéséről. A folyóirat jubileumához kapcsolódóan – a már említett kerekasztalbeszélgetésen túl – sikeres online szakmai konferenciát (2023. márc. 31.) is rendeztek.

A Névtani tagozat tevékenységét – egy felolvasóülés mellett – két szakmai konferencia (társ)szervezése fémjelezte: a XVI. helynévtörténeti szeminárium (DE, Sikkfőkút, 2023. jún. 21–23.), mely egyúttal a Debreceni csoport rendezvénye volt, valamint az Alkalmazott Névkutatás 2023 konferencia (ELTE, Budapest, 2023. okt. 16.) megrendezése; mindkettő egy-egy immár hagyományos konferenciasorozat tárgyévi eseményét jelentette. A Tagozat működéséhez kapcsolódik a Névtani Értesítő folyóirat szerkesztése és megjelentetése is.

A Pragmatika tagozat tevékenységéhez két nagyobb rendezvény megvalósítása kapcsolódott: az Újdonságok a szemantikai és pragmatikai kutatásokban konferencia (SZTE, Szeged, 2023. ápr. 21.) aktuális alkalmának, valamint az – ezúttal az interdiszciplináris, transzlációs és transzgenerációs pragmatikát középpontba állító – Pragmatika kerekasztalnak (SZTE, Szeged, 2023. okt. 20.) a megrendezése.

⁴ A következő ímélcímen: info.mnyt@gmail.com

3. A Társaság vidéki csoportjai szintén több szakmai programot szerveztek, illetve vettek részt azokon az elmúlt időszakban.

A debreceni csoport egy felolvasóülést és egy ünnepi, köszöntő ülést szervezett, továbbá szervezője volt a XVI. helynévtörténeti szemináriumnak.

Az egri csoport öt felolvasóülést szervezett, és Változatos magyar nyelv címmel egy új programsorozatot indított újtára; emellett társrendezője volt a XI. Országos anyanyelv-tanítási versenynek.

A jászági csoport, mely tavaly alakult újjá, a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából szervezett rendezvénysorozat keretében mutatkozott be.

A nyíregyházi csoport tagjai egyénileg vettek részt szakmai rendezvényeken.

A pécsi csoport tagjai több rendezvény megvalósításában működtek közre, kiemelt programként a Diaszpóra 2023 – Határtalan közösségek című nemzetközi és diszciplínáközi konferencia, valamint kísérőrendezvényének a lebonyolításában.

A szegedi csoport tagjai a szokott módon vettek részt olyan programok és tevékenységek megvalósításában, mint az Implom József Középiskolai Helyesírási Verseny, szakmai konferenciák, valamint a nyelvi ismeretterjesztés alkalmai.

A szombathelyi csoport a VII. Dialektológiai Szimpozion (ELTE, Szombathely, 2023. aug. 22–23.) megvalósításában működött közre.

A veszprémi csoport, mely tavaly alakult meg, széles körben adott hírt a létrejöttéről a régióban, s változatos szakmai programmal készül első, idei nyilvános programsorozatára.

4. A már említett konferenciákon túl a Társaság két további hasonló rendezvény: a 22. Élőnyelvi Konferencia (ELTE, Budapest, 2023. szept. 6–8.), valamint a Felelős Nyelvészet II. – Alkalmazott Nyelvészeti Konferencia / Socially responsible linguistics – Applied Linguistics Conference (ELTE, Budapest, 2023. nov. 23–24.) megszervezésében működött közre. A két konferencia programjában hazai és külföldi előadók, magyar és angol nyelvű előadások egyaránt szerepeltek.

5. A Társaság folyóiratai sorában elsőként említendő Magyar Nyelv 2023-ban immár 119. évfolyamát jelentette meg, a szokott rendben és terjedelemben, nyomtatásban és az interneten szabadon hozzáférhető formában is. A folyóirat elektronikus változata néhány éve egy új, OJS-es platformon jelenik meg, de korábbi honlapja és számai a régi honlapon továbbra is elérhetők.⁵ A Névtani Értesítő aktuális, 45. évfolyama jelenleg megjelentetésre vár. A folyóirat elektronikus változatát közlétező OJS-es oldal jelentősen bővült az elmúlt időszakban, emellett a korábbi évfolyamok is hiánytalanul elérhetők az interneten.⁶ A Társaság Magyar-tanári tagozata online folyóiratának, az Anyanyelv-pedagógiának a 15. évfolyama a szokott rendben és módon jelent meg, s nagy olvasottsággal rendelkezik a világhálón.⁷

A Magyar Nyelvtudományi Társaság más kiadványokat nem jelentetett meg a tárgyév folyamán. Itt említjük meg ugyanakkor, hogy Társaságunk továbbra is rendszeresen támogatja kiadványaival a határon túli és hazai kutatóhelyeket, valamint különböző szakmai rendezvények és versenyek megszervezését.

⁵ <https://ojs.elte.hu/magyaryelv>, illetve <http://c3.hu/~magyaryelv>

⁶ <https://ojs.mtak.hu/index.php/nevter>, illetve <https://nevter.elte.hu>

⁷ <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu>

6. A Társaság feladatai között tartja számon 70., 80., 90. életévüket betöltő tagjainak köszöntését, valamint a megemlékezést az elhunyt tagtársakról; e tevékenységét a Megemlékezési bizottság koordinálja. Többeket a budapesti felolvasóülések vagy a vidéki csoportok rendezvényeinek keretében, másokat levélben köszöntünk. A laudációkat és a nekrológokat a Magyar Nyelv Társasági ügyek rovata adja közre.

7. Változatlan módon, s apránként megújuló tartalommal működik Társaságunk honlapja, ahol leginkább az állandó tartalmakat és a legfontosabb információkat igyekszünk közreadni; az információk közzétételének gyorsabb és rugalmasabb felületét – a már említett módon – a Társaság tavaly megindított Facebook-oldala biztosítja.⁸

8. Társaságunk működésével kapcsolatban meg kell említenünk, hogy a szervezéssel és adminisztrációval összefüggő feladatok elvégzéséről az elmúlt időszakban is, a korábbiakban megszokottakhoz hasonlóan, Bakonyiné Tóth Gabriella gondoskodott. Áldozatos munkáját ezúton és ezúttal is köszönjük!

Beszámolóm végére érve kérem a tisztelt tagságot a jelentés elfogadására.

4. A közgyűlés a főtitkári jelentést egyhangúlag elfogadta. Ezt követően Gerstner Károly pénztáros olvasta fel a pénztárosi jelentést. A Társaság pénzügyei a 2023. évben a következőképpen alakultak:

Bevételek:	
2022. évi maradvány:	2.000 Ft
MTA-támogatás:	793.000 Ft
SZJA 1% felajánlásából:	131.000 Ft
Tagdíjbefizetés:	112.000 Ft
Pártolói tagdíj:	40.000 Ft
Kiadványértékesítés:	35.000 Ft
Egyéb (pályázatok, folyóirat-támogatások, versenyek):	10.237.000 Ft
Összesen:	11.350.000 Ft
Kiadások:	
Személyi kifizetések:	4.570.200 Ft
Ebből:	
Szerkesztői és egyéb díjak, munkabér:	4.026.000 Ft
Kifizetéseket terhelő járulékok:	544.200 Ft
Dologi kiadások:	6.755.800 Ft
Ebből:	
Bérleti díj:	288.000 Ft
Postaköltség:	217.500 Ft
Banki költségek:	342.000 Ft
Egyéb (nyomda, tárhely, versenyek dologi költségei):	5.928.300 Ft
Összesen:	11.346.000 Ft
Maradvány:	4000 Ft

⁸ <https://mnyt.hu>, illetve <https://www.facebook.com/nytudtars>

5. A közgyűlés a pénztárosi jelentést egyhangúlag elfogadta.

A számvizsgáló bizottság jelentését Haader Lea, a bizottság tagja ismertette, mely szerint a bizottság a Társaság dokumentumait rendben lévőnek találta. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését egyhangúlag elfogadta.

A Társaság közhasznúsági jelentését Farkas Tamás főtitkár mutatta be. A közhasznúsági jelentést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

6. Kocsis Zsuzsanna titkár tájékoztatást adott arról, hogy a Társaság választmánya Bóna Judit tagtársunk kezdeményezésére az alkalmazott nyelvészet területén kiemelkedő eredményeket elért társasági tagoknak adható új díj megalapítását javasolja. A díjat Réger Zitáról ajánlják elnevezni, amihez a család is beegyezését adná. Az elnök által szavazásra bocsátott kérdésként a közgyűlés a Réger Zita-díj megalapítását egyhangúlag támogatta.

Az előző közgyűlés óta eltelt időszakban öten kérték felvételüket a Társaság tagjai közé. A közgyűlés egyhangúlag támogatta a jelentkezők felvételét a tagság soraiba.

7. A közgyűlés utolsó napirendi pontjaként került sor a társasági díjak átadására. A választmány a díjakat odaítélő bizottságok javaslata alapján négy társasági díj odaítéléséről döntött. A Társaság legrangosabb díját, a Révai Miklós-díjat Kiss Jenő, Társaságunk korábbi elnöke kapta. A Kosztolányi Dezső-díjat Szikszainé Nagy Irma, a Zsirai Miklós-díjat Gugán Katalin vehette át, a Gombocz Zoltán-díjban Varga Mónika részesült.⁹

8. Juhász Dezső elnök megköszönte a jelenlévőknek a részvételt és a közreműködést, majd berekesztette a közgyűlést.

Összeállította: FARKAS TAMÁS
ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Hollós Attila (1933–2023)

2023. november 8-án életének 90. évében, hosszú súlyos betegség után elhunyt Hollós Attila szlavista nyelvész, nyugalmazott egyetemi docens. Életpályája a tanári, a filológusi és a szerkesztői munka szoros összefonódását mutatta, s tevékenységének e három fő területét a szigorú szakmai igényesség jellemezte.

Hollós Attila 1933. augusztus 5-én született Szombathelyen. Édesapja, Hollós Sándor matematikatanár Losoncon született, ősei evangélikus szlovákok voltak, nagyapja még Ján Hrianka-ként született az egykori Turóc vármegyei Mosócon (szlovákul *Mošovce*), ő vette fel 1916-ban a *Hollós* nevet (KIRÁLY, PÉTER, O priezvisku *Hrianka*. *Studia Slavica Academiae*

⁹ Kiss Jenő, valamint Varga Mónika nem tudtak jelen lenni, a díjat így egy későbbi időpontban vehették át.